

Behövs specifik utbildning om blås- och tarmdysfunktion?

Marika Hagelberg
Märta Lauritzen

1

Kostnader

- Förskrivning av skattefinansierade inkontinenshjälpmedel för åldersgruppen 65 år och äldre beräknades uppgå till cirka 840 miljoner kronor under 2012 (SBU 2013).

2

Utmaningar!

2014 fick endast hälften av de äldre personerna med urinläckage sina problem utredda genom en basal utredning enligt Socialstyrelsens rekommendationer (SoS 2014).

På grund av kunskaps- och tidsbrist sker förskrivningar i praktiken slentrianmässigt och istället för att söka efter bättre alternativ skrivs samma inkontinenshjälpmedel ut som tidigare, vilket kan leda till att fel hjälpmedel skrivs ut (Bertilsson et al. 2017; Paterson et al. 2003).

3

Utredning

En ordentlig utredning är en grundläggande del i förskrivningsprocessen. Ur ett livskvalitetsperspektiv är det viktigt att för varje enskild individ välja det lämpligaste hjälpmedlet. Samtidigt är det nödvändigt att ur ett samhällsperspektiv ta hänsyn till skillnader i kostnadseffektivitet mellan olika hjälpmedel medan det ur ett miljöperspektiv är viktigt att minimera resursförbrukning och avfallsmängder (Chartier-Kastler et al. 2011; Fader et al. 2008a; Fader et al. 2008b; Getliffe et al. 2007; Holtzer-Goor et al. 2015)

4

Vad vet vi?

Multiinterventionsprogram som inkluderar nya absorberande produkter, strukturerad hygien och råd från sjuksköterskor har visat sig leda till bland annat minskad användning av inkontinenshjälpmedel och minskade sopmängder (Palese et al. 2011).

Utvärdering av insatta åtgärder

5

Vad ska utbildningen ge?

Mål

- Helhetsbild
- Patientsäkerhet
- Samhällsperspektiv och hållbarhetsaspekter vägs in

6

Högskolan Dalarnas kurs

- 7,5hp
- Distans
- Tre fokusområden
 - Urinläckage - absorberande material
 - Urinretention - Kateter
 - Tarmdysfunktion

Referenser

- Bertilsson A-M, et al. (2017). Distriktskötarens erfarenhet av forskrivning av inkontinenshjälpmedel inom hemsjukvården till äldre personer med urininkontinens. Mag upsala, Lunds universitet.
- Blomgren I (2020). Opublicerad enkätstudie av kontinenssamordnarna vid region Dalarna som gjordes inför en upphandling 2018. E-post från Inger Blomgren, Kontinenssamordningen, Dalarnas Hjälpmedelscenter, daterad den 31 augusti 2020.
- Charlier-Kastler E, et al. (2011). Randomized, crossover study evaluating patient preference and the impact on quality of life of urinalhygiene vs absorbent products in incontinent men. *BJU Int.*, 108(2), 241-247. doi:10.1111/j.1464-410X.2010.02736.x
- Fader M, et al. (2008a). Absorbent products for urinary/faecal incontinence: a comparative evaluation of key product designs. *Health Technol Assess.*, 12(29), ii-185. doi:10.3310/hta12290
- Fader M, et al. (2008b). Absorbent products for moderate-heavy urinary and/or faecal incontinence in women and men. *Cochrane Database Syst Rev.* (4):CD007408. doi:10.1002/14651858.CD007408
- Getliffe K, et al. (2007). Absorbent products for incontinence: 'treatment effects' and impact on quality of life. *J Clin Nurs.*, 16(10), 1936-1945. doi:10.1111/j.1365-2702.2007.01812.x
- Holzer-Goor KM, et al. (2015). Cost-Effectiveness of Including a Nurse Specialist in the Treatment of Urinary Incontinence in Primary Care in the Netherlands. *PLoS ONE*, 10(10):e0136225. doi:10.1371/journal.pone.0136225
- Palase A, et al. (2011). The effects of a multi-intervention incontinence care program on clinical, economic, and environmental outcomes. *J Wound Ostomy Wound Nurs.*, 38(2):177-83. doi:10.1097/WON.0b013e31820af850.
- RD (2019). Riktlinje inkontinenshjälpmedel vid urininkontinens, urinretention eller tarminkontinens. Region Dalarna.
- SBU 2013. Behandling av urininkontinens hos äldre och sköra äldre. Rapport 219. Statens beredning för medicinsk och social utvärdering.
- SoS 2016. Blåsdysfunktion hos äldre personer. Indikatorer vid urininkontinens och andra symptom vid vård av äldre personer i särskilt boende eller hemsjukvård. Socialstyrelsen.
- SoS (2014). Kommun- och enhetsundersökningen, vård och omsorg om äldre 2014. Nationella resultat, metod och indikatorer. Socialstyrelsen.